

III. FELDOLGOZÁS, KATALÓGUSÉPÍTÉS

2005-ben több dokumentum került feldolgozásra mint 2004-ben, az online katalógusba készített rekordok száma pedig kb. 20 %-kal nőtt az előző évihez képest. Kiemelendő továbbá, hogy a kurrens anyag feldolgozásán kívül a munka jelentős része fordítódik a besorolási adatok karbantartására, a megfelelő utalások elkészítésére, valamint a korábbi évtizedekben beszerzett könyvek számítógépes feldolgozására, azaz rekatalogizálására. A kiadványok tartalmi feltárásához az előző évek folyamán már kiépítettük a szükséges adatbázisok teljes rendszerét: ETO-jelzetek alkotásához elérhető a revideált magyar középkiadás mutatója, a tárgyszavazáshoz pedig a KÖZTAURUSZ használható. Szabad tárgyszavak alkotásához elérhető egy deszkriptor állomány. Az osztályozó munka folyamán körvonalazódott, hogy milyen területeken kell a deszkriptor állományt úgy továbbfejleszteni, hogy a tezauszus jobban megfeleljen Könyvtárunk gyűjtőkori sajátosságainak. Így a dokumentumok tartalmi feltárása minden igényt kielégít, s lehetőség van az adatok gyors, hatékony, eredményes keresésére.

Az év során feldolgozásra került összesen 7 045 könyv, 100 füzetként megjelenő mű, 57 CD-ROM, 7 DVD, 15 térkép, 303 részcímes periodika, 1 378 rekatalogizált mű. Összesen 45 684 tárgyszót alkalmaztunk és elkészült 20 596 rekord. Valamennyi ellenőrzött új és rekatalogizált rekord bekerült a MOKKA adatbázisba.

A **Folyóirattárban** folytatódott a cédulakatalógusok építése, az új címfelvételek elkészítése, valamint a retrospektív feldolgozó munka. 476 folyóiratcímhez 664 kötet hozzáírása történt meg. A részcímes folyóiratokból 305 kötet került át a könyvfeldolgozásra.

Az OSZK Külföldi Folyóiratok Központi Katalógusa számára közel 3 800 folyóiratról, míg a Magyar Folyóiratok Központi Katalógusának 483 folyóiratról szolgáltatunk adatokat.

2005 folyamán 766 címmel (403 magyar és 363 külföldi) bővült az online katalógus FIR adatbázisában szereplő folyóiratok száma. Jelenleg **9 112 folyóirat** adatai szerepelnek az online katalógus **FIR adatbázisában**. Valamennyi kurrens magyar és külföldi folyóirat internetes címe (amennyiben van ilyen) hozzáférhető az ALEPH adatbázisban.

A **Kézirattárban** befejeződött a *Klaniczay Tibor*-hagyaték és a *Németh László*-hagyaték feldolgozása. Ugyancsak befejeződött a „Gnosztikusok-hagyatékának” (Schmitt Jenő, Kepes Ferenc) rendezése. Folytatódott a *Gunda-hagyaték*, a *Szabó Lőrinc*, *Szabó Lőrincné Gáborjáni Klára hagyaték* feldolgozása. Egyedi levelek, kötetek közül a jelentősebbek: Pablo Urbanyi: *El zoologico de Dios* c. magyarországi vonatkozású kötete, a Pozsonyi kódex palimpszeszt lapjainak speciális fényképfelvételei, Teleki József könyvtárfelajánló levelének másolata, Gombás Pál egyetemi jegyzetei, Fülep Lajos, Széchenyi István, Lóczy Lajos levele. Folyamatos a *gyászjelentések* katalógizálása. Feldolgozott tételek száma: 4820, katalóguslapok száma: 40. A disszertációkról összesen 98 katalóguslap és ugyanennyi rekord került be az Aleph DISZ alabázisába.

A **Régi könyvek** vonatkozásában 343 rekord került az online katalógus ősnymtatványok albázisába (INC), valamint megkezdődött az 1551-1600 közötti könyvek feldolgozása is, eddig 293 rekord került rögzítésre a régi könyvek albázisába (RBK). Befejeződött az RMK I-III állományba tartozó – beleértve a Ráth Gyűjtemény vonatkozó anyagát is – könyveinek, valamint a kapcsolódó fényképmásolatok és mikrofilmek elektronikus feldolgozása Folio adatbázisban, a tételek száma: 2 993.

A **Keleti Gyűjtemény**ben feldolgoztak 1 525 művet, 165 sorozatot és elkészült 246 utaló. A Keleti Gyűjtemény 585 folyóiratának állományadatai kerültek be 2005-ben a FIR adatbázisba . Elkezdték a Gyűjtemény XVI-XVIII. századból származó muzeális értékű anyagának feldolgozását az online katalógus RBK albázisában.

A **Mikrofilmtár** 93 új disszertáció adatait vitte be az online katalógus SOR albázisába, így ebben az albázisban jelenleg összesen 4 262 disszertáció adatai szerepelnek. A mikrofilmek feldolgozása továbbra is a Folio adatbázisban történik. A mikrofilmtári cédulakatalógus tovább épül, mivel az állomány egészéről csak a számítógépes katalógus, a régi cédulakatalógus és az olvasók számára nem elérhető Folio adatbázis ad teljes képet. A mikrofilmek feldolgozása továbbra is a Folio adatbázisban történik, ez igény esetén konvertálható az ALEPH-be külön albázisként.

Katalógusépítés

Az *online katalógus* albázisonként az alábbi rekordokat tartalmazza:

MTA	kurrens könyvek, rendelési állomány	253 167 rekord
RBK	régi könyvek albázis	293 "
INC	ősnymtatványok	343 "
FIR	folyóiratok adatbázisa	10 515 "
DISZ	akadémiai disszertációk	19 521 "
SOR	francia disszertációk	4 262 "
EKI	ékírási irodalom bibliográfiája	51 927 "

Összesen 340 008 rekord

A Könyvtár feldolgozó munkájának összesített számadatai a következők:

	Címleírás		Osztályozás	
	2004	2005	2004	2005
Modern könyv (mű) +részcímes per.	8 176 + 393	7 045 303	8 176 + 393	7 045 303
Füzeteként megjelenő művek (Lieferung)	13	100	13	100
Periodika (cím)	39	32	39	32
Keleti könyv (mű)	1 100	1 525	1 100	1 525
Keleti periodika (új)	17	24	17-	24
Kézirat (db)	9 208	4 918	-	-
Régi könyv (rekord)	1 883	636	-	-
Mikrofilm (mű)	268	93	268	93
Könyvek retrospektív feldolgozása (kötet)	380	1 378	380	1 378
Periodikák retrospektív Feldolgozása (kötet)	667	664	-	-
Térkép	-	15	-	15
Hangdokumentum	-	-	-	-
CD-ROM, DVD	54	64	54	64

IV. OLVASÓSZOLGÁLAT**(könyvolvasó, folyóirattár, különgyűjtemények)**

A beiratkozott olvasók száma 2005-ben összesen 6 922 volt, ebből kölcsönző 3 770, regisztrációs jegyet 475-en kaptak. A beiratkozási díjából 3 350 963 forint folyt be. Mind a beiratkozott olvasók száma, mind az olvasóterem forgalma a korábbi évekhez viszonyítva további lassú csökkenést mutat. A Könyvtárat használó valamennyi olvasóhoz képest az egyetemi hallgatók számaránya az idén tovább csökkent (a tavalyi 48,77 %-ról 45,26 %-ra), míg a PhD-hallgatók és a kutatók érdeklődése némi növekedést mutat, (a tavalyi 40,35 %-ról 42,72 %-ra változott). A helyben használt dokumentumok számának kis mértékű csökkenése az egyetemi hallgatók látogatásának csökkenő számával függ össze, ugyanakkor az állományhasználat továbbra is intenzív volt elsősorban a könyvtárközi kölcsönzés növekvő tendenciája miatt.

A különgyűjtemények használói elsősorban tudományos fokozattal rendelkező olvasók, illetve PhD-hallgatók. A Kézirattárban kutatott többek között Borbély Szilárd, Dávidházi Péter, Egyed Ákos, Egyed Emese, Gorun Kovács György, Gazda István, Galavics Géza, Jankovics József, Kósa László, Miskolczy Ambrus, Müller Miklós, Ritoók Zsigmond, Szabó Zoltán, Szörényi László és Voigt Vilmos. A Keleti Gyűjteményben rendszeresen kutatott Hazai György, aki a török kézirat katalógust készíti elő publikálásra, valamint Harold Liebowitz, a University of Texas, Austin professzora.